

Podejście Leader w Polsce

Joanna Gierulska

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich, Wydział Leader
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Mikołajki, 13 października 2009 r.

Jak się wszystko zaczęło?

- Pierwsze projekty Sektorowego Programu Operacyjnego "Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich na lata 2004-2006" (SPO 2004-2006) nie zakładały realizacji Leadera w Polsce
- Pod koniec 2002 wśród działań wdrażanych w ramach SPO 2004-2006 pojawia się Pilotażowy Program Leader + jako działanie 2.7

Cele PPL+

- Stymulowanie lokalnych inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich poprzez budowanie lokalnych grup działania (LGD) na zasadzie partnerstwa trójsektorowego (publiczny, prywatny, społeczny).
- Sprzyjanie lepszemu wykorzystaniu potencjału rozwojowego obszarów wiejskich, poprawie ich konkurencyjności jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz przyczynianie się do współpracy mieszkańców.

Instytucje

- Instytucja Zarządzająca - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- Instytucja Wdrażająca - Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA
- Instytucja dokonująca płatności - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
- Ostateczni beneficjenci - Mieszkańcy obszarów wiejskich

System wdrażania

- PPL+ wdrażany był w dwóch schematach:
  - Schemat I - od 15 września 2004 r. do końca 2006 r. Celem było tworzenie LGD oraz opracowanie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich
  - Schemat II - od 31 marca 2006 r. do końca 2008 r. Celem była realizacja Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich przez LGD

Beneficjenci

Schemat I:

- Gminy wiejskie i miejsko – wiejskie związki międzygminne, osoby prawne: fundacje, stowarzyszenia, związki stowarzyszeń lub inne organizacje pozarządowe posiadające osobowość prawną

Schemat II:

- Lokalne Grupy Działania (fundacja, stowarzyszenie lub związek stowarzyszeń)

Zakres pomocy schemat I

- działania informacyjne, szkoleniowe i promocyjne związane ze stymulowaniem udziału mieszkańców i organizacji działających na obszarach wiejskich w procesie planowania strategii rozwoju;
- opracowywanie strategii rozwoju obszarów wiejskich i wsparcie techniczne procesu ich przygotowywania w szczególności analizy, ekspertyzy, wsparcie doradcze, prace studialne;
- pomoc doradcza i ekspercka związana z tworzeniem LGD.

Zakres pomocy Schemat II

- działalność operacyjna LGD;
- promocja i informacja dotycząca założeń i sposobu realizacji strategii rozwoju obszarów wiejskich;
- pomoc szkoleniowa i doradcza w zakresie przygotowywania i realizacji projektów dotyczących strategii rozwoju obszarów wiejskich;
- przygotowywanie opracowań, analiz, dokumentacji związanej ze szczegółowym planowaniem inwestycji oraz kreowaniem nowych produktów, usług zgodnie z założeniami strategii rozwoju obszarów wiejskich;
- organizacja imprez promujących region w szczególności jego produkty, usługi, kulturę i sztukę;
- współpraca i wymiana doświadczeń na poziomie krajowym i międzynarodowym pomiędzy LGD w zakresie wdrażania strategii oraz organizacji pracy LGD.

Podsumowanie Schematu I

- Do dnia 31.12.2004 r. wpłynęło 248 wniosków na kwotę dofinansowania ponad 31 mln zł,
- Zrealizowanych i zakończonych zostało 167 projektów na łączną kwotę 19,5 mln zł.

Podsumowanie Schematu II

- Do dnia 19.06.2006 r. wpłynęło 187 wniosków o dofinansowanie na kwotę prawie 125 mln zł,
- Zrealizowanych i zakończonych zostało 149 projektów LGD na kwotę 98, 5 mln zł
- Projekty schematu II PPL+ realizowane były w 865 gminach, na obszarze 125,5 tys. km² i objęły prawie 7 mln ludności

Leader w PROW 2007-2013

- Leader w okresie 2007-2013 został włączony do głównego nurtu polityki rozwoju obszarów wiejskich
- Podejście Leader realizowane jest w ramach osi 4 PROW 2007-2013

Porównanie PPL+ oraz osi 4 Leader

Działanie 2.7. SPO 2004-2006:

- Krótszy okres programowania: 2004-2006,
- Pilotażowy charakter programu LEADER+ - przygotowanie do wdrażania Inicjatywy LEADER w latach 2007-2013,
- 2 schematy wdrażania programu,
- Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich (ZSRROW),
- Instytucja wdrażająca – FAPA
- Wdrażanie centralne

■ PROW 2007-2013:

- Inicjatywa Leader 2000-2006 na poziomie Wspólnoty przekształca się w Oś 4 Podejście Leader,
- Nowe znaczenie podejścia Leader,
- LEADER –podejściem przekrojowym, umożliwiającym realizowanie i osiągnięcie celów co najmniej jednej osi EFRROW,
- Lokalna Strategia Rozwoju (LSR),
- Instytucja wdrażająca – Samorządy Województw
- Wdrażanie zregionalizowane

Porównanie PPL+ oraz osi 4 Leader

Forma prawna LGD

Pilotażowy Program Leader +:

- Fundacje
- Stowarzyszenia
- Związki stowarzyszeń

Oś 4 PROW 2007 – 2013:

- Fundacje
- Stowarzyszenia
- Związki stowarzyszeń
- **Stowarzyszenia „specjalne” –art. 15 ustawy**

Porównanie PPL+ oraz osi 4 Leader zakres wsparcia

PPL+ skupiony wokół dwóch zadań:

- wsparcie zintegrowanych strategii rozwoju terytorialnego obszarów wiejskich,

- powiązanie w sieć wszystkich terenów wiejskich (Krajowa Sieć LEADER+)

Oś 4 PROW 2007 – 2013:

Wdrażanie LSR - działanie 413

Wdrażanie projektów współpracy - działanie 421

Funkcjonowanie lokalnej grupy działania - działanie 431

Porównanie PPL+ oraz osi 4 Leader Beneficjenci

■ Schemat I:

- Gminy wiejskie i miejsko – wiejskie związki międzygminne, osoby prawne: fundacje, stowarzyszenia, związki stowarzyszeń lub inne organizacje pozarządowe posiadające osobowość prawną

■ Schemat II:

- Lokalne Grupy Działania

Działanie 413 - Wdrażanie LSR:

- beneficjenci działań osi 3 objętych osią 4,
- beneficjenci tzw. „Małych projektów”:
  - osoby fizyczne zamieszkałe na obszarze działania LGD
  - osoby fizyczne prowadzących działalność gospodarczą, posiadające siedzibę na obszarze działania LGD
  - osoby prawne: organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz pozostałe osoby prawne posiadające siedzibę lub działające na obszarze LGD

Działania 421 - Wdrażanie projektów współpracy:

- LGD

Działania 431 - Funkcjonowanie LGD:

- LGD

Porównanie PPL+ oraz osi 4 Leader Współpraca

- **Pilotażowy Program Leader +:**
- **Ograniczony zakres działalności LGD w odniesieniu do współpracy i wymiany doświadczeń między LGD na poziomie krajowym i międzynarodowym (koszty kwalifikowalne, ograniczony budżet)**

Oś 4 PROW 2007 – 2013:

Działanie 421 Wdrażanie projektów współpracy (szeroki zakres kosztów kwalifikowalnych, 15 mln euro na działanie)

Porównanie PPL+ oraz osi 4 Leader Budżet

- **Pilotażowy Program Leader +:**
- Schemat I: 5 575 000,00
- Schemat II: 24 868 952,00
- **Razem 30 443 952,00**
  - (po realokacji – luty 2007)

Oś 4 PROW 2007 – 2013:

413	620 500 000,00
421	15 000 000,00
431	152 000 000,00
Razem	787 500 000,00

Porównanie PPL+ oraz osi 4 Leader

Wysokość wsparcia

■ Pilotażowy Program Leader +:

- Schemat I: 150 tys. na jednego beneficjenta (ok. 37,5 tys. euro)
- Schemat II: 750 tys. na jedną LGD (ok. 187,5 tys. euro)

Oś 4 PROW 2007 – 2013:

liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały na obszarze objętym LSR (dane GUS w dniu 31 grudnia 2006r)

413 x 116 PLN (ok. 29 euro)

421 x 3 PLN (ok. 0,80 euro)

431 x 29 PLN (ok. 7,25 euro)

Budżet LGD z 60 000 mieszkańcami
 $6\,960\,000 + 180\,000 + 1\,740\,000 =$
 $8\,880\,000\text{ PLN} \approx 2\,200\,000\text{ euro}$

Wybór LGD

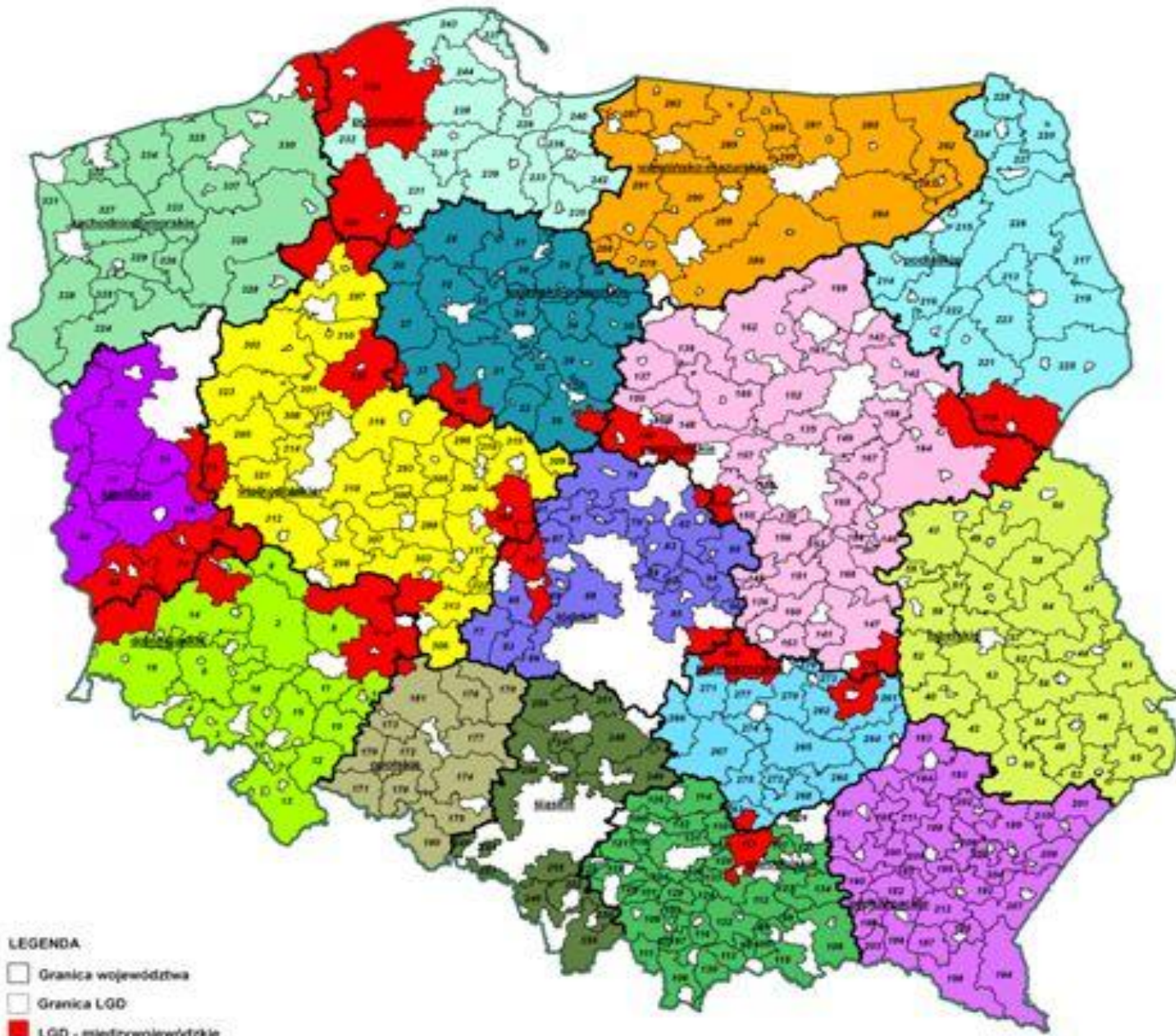
- Pod koniec września 2008 roku samorządy województw jako podmioty wdrażające ogłosiły w porozumieniu z MRiRW jako instytucją zarządzającą ogłoszenia o konkursie na wybór LGD do realizacji LSR
- W lipcu 2009 roku zostały podpisane ostateczne umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR stanowiące podstawę działania LGD

Wybór LGD

- Od tego momentu w Polsce działa 338 LGD wybranych do realizacji LSR z budżetami LSR o łącznej wartości ok. 3 mld zł (ok. 750 mln euro)
- Ludność objęta LSR – prawie 17 mln $\approx$ 91 % ludności kwalifikującej się do podejścia Leader
- Powierzchnia objęta LSR – prawie 280 tys. km² $\approx$ 93 % powierzchni kwalifikującej się do podejścia Leader

Rola LGD w PROW 2007-2013

- Wnosi do SW o ogłoszenie naboru wniosków o przyznanie pomocy,
- Zamieszcza informację o otwarciu naboru na stronie internetowej oraz w siedzibie na tablicy ogłoszeń,
- Przeprowadza nabór wniosków o przyznanie pomocy,
- Ocenia zgodność operacji z LSR,
- Ocenia operacje na podstawie lokalnych kryteriów wyboru,
- **Wybiera najlepsze operacje do finansowania** (z puli wniosków na operacje zgodne z LSR).

Dziękuję za uwagę

Joanna Gierulska

Naczelnik Wydziału Leader

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich MRiRW

joanna.gierulska@minrol.gov.pl